

Månadsbokslut för november 2004 samt prognos för helåret 2004

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att fastställa månadsbokslutet för november 2004

att uppdra åt landstingsstyrelsens förvaltning att i nästa månadsbokslut redovisa de besparingar i Stockholms läns landsting som föranleds av skatteutjämningsystemet

att uppdra åt landstingsstyrelsens förvaltning att i nästa månadsbokslut redovisa vad skattebetalarna i Stockholms län skulle få för de pengar som via utjämningsystemet används för verksamhet i andra landsting

att återuppta förhandlingarna med regeringen om

- dels förändringar av skatteutjämningsystemet
- dels förutsättningar för utvecklingsarbete, forskning, vårdstrukturer och infrastruktursatsningar m.m.

Trots att vi befinner oss i en högkonjunktur med god tillväxt släpar sysselsättningen efter. I sin senaste prognos pekar AMS på en mycket måttlig sysselsättningsökning 2005, som till största delen förklaras av att fler kommer att befinna sig i arbetsmarknadspolitiska åtgärder eller vara frånvarande från arbetet på grund av friåret. Det handlar alltså inte om nya riktiga jobb, något Stockholms läns landsting behöver för att långsiktigt kunna finansiera verksamheten på ett uthålligt och stabilt sätt. Bedömningarna pekar på att Sverige just nu befinner sig i toppen av konjunkturen och dessutom pekar många prognosmakare på flera risker som om de förverkligas kommer att påverka konjunkturförloppet negativt.

Om sysselsättningen inte ökar kommer skatteinkomsterna att stagnera. Det är allvarligt att skattekraften inte ökar i Stockholms län innevarande år. Skattehöjningen 2004 på 65 öre förklarar hela inkomstökningen. Om utvecklingen fortsätter måste skatten höjas allt mer för att klara finansieringen, vilket bara kommer att skada tillväxten i vår region än mer. Landstinget befinner sig i en neråtgående spiral. Förutsättningarna att finansiera verksamheten på ett hållbart sätt är därför dåliga.

Sedan majoriteten i Stockholms läns landsting skiftade efter valet 2002 och blev socialistisk har skatten höjts med 1 krona och 95 öre. För hushållen

innebär det, tillsammans med en samtidig försvagning av arbetsmarknadsläget i länet, en kraftig försämring av de ekonomiska ramarna. Allt högre bostadspriser som en följd av den ihållande bostadsbristen har hushållen klarat tack vare låga räntor. Nu väntar sannolikt högre räntor varpå följer högre boendekostnader, något som ytterligare sätter press på hushållskassan. Till detta måste läggas hoten om allt dyrare kommunikationer i regionen via trängselskatterna. Den nuvarande politiska inriktningen försämrar möjligheterna att på lång sikt finansiera det offentliga uppdraget i Stockholmsregionen.

De löpande inkomsterna måste räcka till för att finansiera landstingets kostnader. En uthållig och långsiktig finansiering av det uppdrag Stockholms läns landsting har förutsätter att skattekraften ökar och att landstinget får behålla skatteinkomsterna. Men utjämningsystemet har framtvingat de största skattehöjningarna på 25 år. Det är rimligt att vi för våra skattebetalare öppet redovisar vad skattepengarna används till. För det första bör landstingsstyrelsens förvaltning redovisa månadsbokslut inklusive och exklusive det inomkommunala utjämningsystemet. En konsekvensbeskrivning för vad utjämningskostnaderna betyder för verksamheterna i vårt län kan lämnas i samband med redovisningen. Syftet med en sådan redovisning är att öka medborgarnas insyn i hur landstinget använder skattepengarna. För att ytterligare öka förståelsen kan olika relationsmått användas. Till exempel att nettokostnaden för hälso- och sjukvården i hela Östergötlands landsting motsvarar det vårt landsting betalar till utjämningsystemet. Kostnader kan också relateras inom vårt eget landsting. Utgifterna för Karolinska universitetssjukhuset i Solna motsvarar t.ex. ungefär utjämningskatten i år.

Effekterna av de åtgärder som landstingsmajoriteten genomdrivit är oklara. Besparingarna är inte definierade, och även om kostnadsökningstakten just nu är låg gäller det inte bara för Stockholms läns landsting. Lågkonjunkturen och arbetsmarknadsläget tillsammans med den mycket låga inflationen bidrar till att kostnaderna bara stiger långsamt. Dock är det så att löneökningstakten är snabb i landstingssektorn, något som sätter ytterligare press på landstinget.

Sammantaget är läget alltså mycket bekymmersamt. Även om månadsbokslutet är positivt, trots det kraftiga fallet i skatteintäkterna, är åtgärderna endast tillfälliga. Därtill måste läggas de ospecificerade besparingarna och riskerna på kostnadssidan.

Ett avgörande dilemma för Stockholms läns landsting kvarstår i utjämningsystemet. Vid sidan av uppdraget att tillförsäkra medborgarna god hälso- och sjukvård, är den viktigaste politiska uppgiften under denna mandatperiod att åstadkomma en förändring som är gynnsam för länets invånare.